

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemanje pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserte) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 11. junija 1897.

Politiški oddelek.

Kranjski Nemci ne pridejo v poštev.

Tudi naša dežela se je še nedavno štela mej tiste, po katerih je nemški Mihelj stegoval svoje roke. Mej zunanjim nemštvom so obračali posebno veliko pozornost na naše Kočevarje. Ljubljana je pred svetom veljala za nemško in celo kranjska dežela sama je nekaj časa imela nemški zastop. Poskušali so oživeti že izumrlo nemštvo v Sorici, pa se jim ni posrečilo.

Poslednjih petnajst let pa kranjsko nemštvo jako hitro propada. Zgubili so Nemci vse zastope, katere so imeli v svojih rokah, deželni zbor, ljubljanski mestni zastop, trgovsko zbornico, ter več mestnih zastopov na deželi. O njih je v javnem življenju se običajno jako malo čulo. Le zadnje čase so se jeli nekaj vzbujati, a zanje se nikdo ne zmeni.

Tem večja pozornost se pa obrača Celju. To je zadnja nemška postojanka, ki se more držati. Zato je pa bil boj proti celjski dvojezični gimnaziji tako hud. Zbrali so se vsi nemški življi razen konservativcev proti nam, in celo poslednji so omahovali. Pa ne zadosti, da so se upirali osnovi tega zavoda, temveč pri novi budgetni razpravi so stvar ponovili.

Sedaj se je pojasnilo, zakaj je bil boj za Celje tako hud. Južna Štajerska je najjužnejša dežela, katero štejejo Nemci za svojo posest. Kranjski so se odrekli, ker so se prepričali, da jo za nobeno ceno ne ponemčijo. Zato se pa za kranjske Nemce več ne zmenijo, da rekli bi, pripravljeni so jih že izročiti slovanski povodni.

Sedaj se mej velikim delom nemštva goji posebno ideja federalizma. Mnogi narodni Nemci so prišli do prepričanja, da se sedanje razmere v Avstriji obdržati ne morejo. Sprva so se nauduševali za odločitev Galicije in Dalmacije iz dežel zastopanih v državnem zboru. Ker se

pa češko vprašanje ne da spraviti z dnevnega reda, so iznašli drugi načrt.

Avstrija naj se razdeli v več parlamentarnih skupin. Prva taka skupina bi bile dežele češke krone. Ker je v deželah češke krone 36 0/0, kakor jih je vseh v Avstriji, se položaj Nemcev v teh deželah dosti ne poslabša, ali pa še boljše, ako bodo pri tem preosnavljanju si znali izgovoriti kake ugodnosti.

Potem se pa osnuje nemška skupina, v katero bi spadale Gorenja in Dolnja Avstrija, Solnograška, Tirolska in Predarlška, Štajerska in Koroška. V tej skupini bi mi gotovo ne bi želeli biti, a vendar smo v njej pogrešali Kranjske. Če bi se bilo količkaj oziralo na zgodovinski razvoj, bi naše dežele ne bili izključili. Po mnogih zgodovinskih dogodkih je zvezana s Štajersko in Koroško. Tudi je naša dežela pripadala k nemški zvezi, na kar so včasih Nemci veliko držali.

Da so našo deželo izpustili, je najbolje dokaz, da pri vnanjih Nemcih naše kranjsko nemštvo več ne pride v poštev. Mnogo ga je premalo, da bi se ž njim dala polagoma ponemčiti dežela. Ako Nemci le glede Koroške in Štajerske dosežejo, kar žele, pa so pripravljeni vse naše Nemce s Kočevarji vred pustiti poslovaniti, ko bi Slovenci to nameravali, kar pa seveda ne nameravamo.

Vnanji Nemci več ne verjamejo, kar jim naši domači pišejo. Predobro so jih že spoznali. Vse nemške veselice v Ljubljani kazinskega nemštva več ne ožive, ker ves njih vpliv in delokrog je omejen na kazinsko poslopje.

Dosedaj se je naše nemštvo zelo vzdržavalo s tujo pomočjo. Odsled bode pa še rapidneje propadalo, da drugi Nemci svojo pomoč odtegnejo. Tako bodo razun naših Kočevarjev polagoma naši Nemci zginili. Nemški očetje pojdejo v grob, sinovi bodo pa živeč v drugih razmerah. Dejanje je, da Kranjski Nemci niso več faktor, s katerim bi drugi Nemci še računali.